

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Київ, 14 травня 2026 р.)

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Електронне продовжуване видання
Інституту професійної освіти НАПН України

Рубрика
ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

00

Випуск 1 (28)

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(14 травня 2026 р.)

Київ
Інститут професійної освіти НАПН України
2026

*Рекомендовано до видання Вченою радою Інституту професійної освіти НАПН України
(протокол № 4 від 30 березня 2026 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ТОМУ

Радкевич Валентина Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Інституту професійної освіти НАПН України (голова)

Пригодій Микола Анатолійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту професійної освіти НАПН України (заступник голови)

Романова Ганна Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту професійної освіти НАПН України (заступник голови)

Базиль Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, учений секретар Інституту професійної освіти НАПН України (заступник голови)

Герлянд Тетяна Миколаївна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Закатнов Дмитро Олексійович, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу виховання і професійної кар'єри Інституту професійної освіти НАПН України

Кравець Світлана Григорівна, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу зарубіжних систем професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Кручек Вікторія Аркадіївна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач відділу професійно-практичної підготовки Інституту професійної освіти НАПН України

Белан Владислав Юрійович, доктор філософії, завідувач відділу цифрових освітніх ресурсів Інституту професійної освіти НАПН України

Тітова Олена Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу фахової передвищої освіти Інституту професійної освіти НАПН України

РЕЦЕНЗЕНТИ

Ковальчук Василь Іванович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освітніх вимірювань Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»

Андросчук Ірина Василівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач навчально-методичного відділу, професор кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету

Курук Віра Панасівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

І 66 Інноваційна професійна освіта. – Випуск 1 (28). Професійна освіта в умовах цифрової трансформації та технологічної модернізації: виклики та перспективи розвитку: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 14 травня 2026 р.) / [за наук. ред. В.О. Радкевич, М.А. Пригодія]. – Київ: ІПО НАПН України, 2026. – 645 с.

УДК 377:004:005.591.6

Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна освіта в умовах цифрової трансформації та технологічної модернізації: виклики та перспективи розвитку» репрезентує результати наукових досліджень і практичних напрацювань, присвячених актуальним проблемам модернізації професійної та фахової передвищої освіти в Україні. У виданні висвітлено теоретичні та методичні засади використання цифрових технологій і штучного інтелекту в професійній підготовці сучасного фахівця, окреслено їхній потенціал для підвищення ефективності освітнього процесу та формування цифрових компетентностей. Особливу увагу приділено забезпеченню якості фахової передвищої освіти, механізмам інституційної стійкості закладів освіти в умовах суспільних трансформацій і кризових викликів. Розглянуто інноваційні підходи до професійної підготовки фахівців відповідно до потреб сучасного ринку праці та повоєнного відновлення України. Представлено матеріали, що розкривають соціальний вимір професійної освіти, зокрема питання професійної орієнтації, розвитку молодіжного підприємництва та формування життєстійкості особистості. Проаналізовано європейський досвід впровадження стандартів якості професійної освіти та можливості його адаптації в національному освітньому просторі.

Матеріали конференції будуть корисні науковцям, педагогам, менеджерам освіти, представникам бізнесу та всім зацікавленим у розвитку професійної освіти в сучасних умовах.

ISSN 2786-619-X

ISBN 978-617-8167-20-2

<https://doi.org/10.32835/2786-619-X/2025/1.22>

© Інститут професійної освіти НАПН України, 2026
© Автори, 2026

ВПРОВАДЖЕННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	103
Ганна Алексєєва,.....	103
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ОСНОВАМ ВЕБ-ТЕХНОЛОГІЙ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	109
Ганна Алексєєва,.....	109
Сергій Азаровський,.....	109
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ.....	114
Владислав Белан,.....	114
НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: ЦИФРОВІ СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ТРАНСЛЯЦІЇ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ	124
Катерина Бех,	124
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ: ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС	130
Андрій Волошин,	130
ГЕЙМІФІКАЦІЯ ТА СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЦИФРОВІЙ ПІДГОТОВЦІ БУХГАЛТЕРІВ	136
Наталія Гавриленко,	136
АТЕСТАЦІЯ ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНСТРУМЕНТИ.....	142
Євдокія Горбан,	142
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	148
Ольга Єршова,.....	148
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ІНШОМОВНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	155
Надія Кіш,	155
Олександра Канюк,	156
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	162
Ірина Купіна,.....	162
Ірина Радченя,.....	162
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ.....	169
Вадим Кушнір,	169
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД КНР	181
Михайло Михайленко,	181
ОНЛАЙН-ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У КОМАНДНИХ ПРОЄКТАХ З ДЕКОМПОЗОВАНИХ ЗАВДАНЬ	186
Сергій Охременко,	186
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ ЗАСОБАМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	192

щодо використання штучного інтелекту в середній освіті. *Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*, 6(2), 1–6. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6217>

Bakhmat, N. (2024). Artificial intelligence in higher education: Possibilities of using. *Pedagogical Education: Theory and Practice*, 35, 161–173. <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2023-161-173>

Яцишин, А. (Ред.). (2025). *Штучний інтелект в освіті*. ЩО НАПН України. <https://tinyurl.com/2vy8kj8s>

— 96 —

УДК 657:004.77:378.147

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ТА СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЦИФРОВІЙ ПІДГОТОВЦІ БУХГАЛТЕРІВ

Наталія Гавриленко,
кандидат економічних наук, доцент, завідувач
кафедри обліку та оподаткування
Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова,
<https://orcid.org/0000-0002-2043-3917>
e-mail: nataliia.havrylenko@nuos.edu.ua

Анотація. У статті проаналізовано роль та ефективність використання інструментів гейміфікації й симуляційних ігор у процесі підготовки бухгалтерів в умовах цифровізації економіки. Досліджено вплив інтерактивних методів на підвищення мотивації, залученості студентів і формування професійних компетентностей. Визначено переваги симуляцій порівняно з традиційними методами навчання.

Ключові слова: гейміфікація, симуляційне навчання, цифровізація обліку, підготовка бухгалтерів, MonsoonSIM, бізнес-симулятори, цифрові компетентності, інтерактивні методи навчання, ERP-системи, фінансова грамотність.

GAMIFICATION AND SIMULATION-BASED LEARNING IN DIGITAL ACCOUNTING EDUCATION

Nataliia Havrylenko,
*PhD in Economics, Associate Professor,
Head of the Department of Accounting and
Taxation, Admiral Makarov National
University of Shipbuilding*

Abstract. The article analyzes the role and effectiveness of gamification tools and simulation-based learning in the process of accounting education in the context of economic digitalization. The impact of interactive teaching methods on increasing student motivation, engagement, and the development of professional competencies is examined. The advantages of simulation-based approaches compared to traditional teaching methods are identified.

Keywords: gamification, simulation-based learning, accounting digitalization, accounting education, MonsoonSIM, business simulators, digital competencies, interactive teaching methods, ERP systems, financial literacy.

Сучасна бухгалтерська професія зазнає суттєвих трансформацій під впливом четвертої промислової революції (Industry 4.0). Автоматизація облікових процесів, впровадження хмарних технологій, блокчейну та штучного інтелекту вимагають від бухгалтерів не лише знання стандартів обліку, а й високої цифрової грамотності, аналітичного мислення та здатності приймати управлінські рішення в умовах невизначеності.

Традиційні методи навчання, що базуються на пасивній передачі знань, стають малоефективними, оскільки не забезпечують належного рівня залученості та практичних навичок. У цьому контексті гейміфікація та симуляційне навчання стають інноваційними інструментами, які bridge the theory-practice gap, поєднують теоретичні знання з реальними практичними завданнями.

Гейміфікація визначається як використання ігрових елементів (бали, лідерборди, бейджі, рівні, сценарії) у неігрових контекстах для мотивації та підвищення активності учасників. У навчанні бухгалтерів гейміфікація має на меті перетворити монотонний процес введення проводок на захоплюючий досвід (Almuntsr et al., 2024). За даними, інтеграція ігрових механік значно підвищує внутрішню мотивацію

студентів, знижує рівень стресу та покращує засвоєння складних фінансових концепцій.

До ключових елементів гейміфікації можна віднести:

- нарахування балів (Points): за вчасно здану звітність або правильні проводки;
- лідерборди (Leaderboards): для стимулювання здорової конкуренції;
- бейджі (Badges): як віртуальні нагороди за досягнення (наприклад, «Майстер податкового обліку»);
- рівні (Levels): поступове ускладнення завдань.

Симуляційне навчання – це метод, що передбачає відтворення реальних робочих ситуацій (сценаріїв) у безпечному цифровому середовищі (Nestorenko et al., 2017). Для бухгалтерів це означає роботу в імітованих облікових системах (Jaffar et al., 2025). Саме симуляції дають змогу студентам керувати віртуальною компанією, приймати фінансові рішення та миттєво бачити їх наслідки у фінансових звітах.

MonsoonSIM є популярною платформою, що дозволяє моделювати функціонування підприємства (від закупівель до продажу) і відображати фінансові результати в реальному часі. На відміну від традиційного програмного забезпечення, де студент вводить дані у вже готові шаблони, MonsoonSIM занурює користувача в динамічне середовище. У цьому середовищі бухгалтерський облік стає інструментом відображення бізнес-рішень у реальному часі. Студенти бачать, як операційні дії (закупівлі, логістика, маркетинг) миттєво впливають на баланс та звіт про прибутки і збитки. MonsoonSIM дозволяє опанувати навички управління касовими розривами та банківського примирення, що є критично важливими для практичної діяльності (MonsoonSIM, 2023; Mohd Khalil et al., 2024). Бухгалтерський облік тут не є самоціллю, а стає інструментом відображення бізнес-рішень. Студенти керують віртуальною компанією, де кожна закупівля сировини, оренда складу чи зміна ціни продажу автоматично генерує бухгалтерські проводки в режимі реального часу.

Virtual Business Simulation: Accounting (VBS) – симуляція, що охоплює весь обліковий цикл: від первинних документів до фінансової звітності, допомагаючи зрозуміти зв'язок між операціями та фінансовим результатом. VBS – це інтерактивне середовище, яке моделює повний життєвий цикл підприємства, де бухгалтерський облік є центральною ланкою управління. На відміну від стандартних

програмних продуктів, VBS фокусується на причинно-наслідкових зв'язках між господарською операцією та її відображенням у звітності. Симуляції типу VBS зосереджені на детальному опрацюванні наскрізного облікового циклу – від створення первинного документа до закриття періоду та формування податкової звітності. Це дозволяє студентам трансформувати помилки у навчальний досвід: якщо в системі виникає розбіжність у балансі, студент повинен самостійно знайти причину та зробити виправні проводки (Knowledge Matters, 2024). Головною перевагою VBS є можливість пройти «наскрізний шлях» бухгалтера за стислий проміжок часу. Студенти починають із реєстрації бізнесу та внесення статутного капіталу, після чого самостійно виконують такі операції:

- документування: створення первинних документів (рахунків-фактур, чеків, актів) у цифровому форматі;
- подвійний запис: система вимагає від студента розуміння того, які рахунки задіяні в кожній транзакції, що закріплює знання плану рахунків на практиці;
- закриття періоду: студенти самостійно проводять регламентні операції (нарахування амортизації, переоцінка валют, закриття фінансових результатів), що зазвичай є найбільш складним етапом у навчанні.

Сучасна підготовка включає роботу з платформами, що імітують реальні бухгалтерські програми (BAS, Xero, QuickBooks). Це дає змогу здобути практичні навички роботи з електронним документообігом, автоматичним формуванням проводок та цифровою звітністю.

Дослідження показують, що симуляції покращують здатність студентів застосовувати фінансові та управлінські концепції. Основні переваги – це, по-перше, висока залученість, оскільки гейміфікація перетворює навчання на інтерактивний процес, що підвищує інтерес до професії; по-друге, практичний досвід: можливість здійснювати помилки та виправляти їх без фінансових ризиків для реального бізнесу (безпечне середовище); по-третє, розвиток soft skills, а саме: командна робота, комунікація, здатність приймати рішення в умовах невизначеності; по-четверте, аналітичне мислення: використання даних для прийняття рішень.

У спроектованій табл. 1 наведено порівняльну характеристику традиційного та симуляційного навчання у підготовці бухгалтерів.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика традиційного та симуляційного навчання у підготовці бухгалтерів

Критерій порівняння	Традиційне навчання (лекції, задачі)	Симуляційне та гейміфіковане навчання
Роль студента	Пасивний слухач, виконавець однотипних вправ.	Активний учасник, «власник» віртуального бізнесу.
Контекст завдань	Відірвані від реальності фрагментарні задачі.	Комплексний бізнес-сценарій (від закупівлі до звіту).
Зворотний зв'язок	Отримується через певний час після перевірки викладачем.	Миттєвий (система одразу показує помилку або зміну прибутку).
Ставлення до помилок	Помилка веде до низької оцінки та стресу.	Помилка сприймається як досвід; можливість спробувати ще раз.
Розвиток Soft Skills	Мінімальний (переважно індивідуальна робота).	Високий (командна взаємодія, аналіз ризиків, тайм-менеджмент).
Рівень мотивації	Зовнішній (оцінка, диплом).	Внутрішній (азарт, досягнення рівнів, лідерство).

Попри очевидні переваги, впровадження таких технологій вимагає значних інвестицій у програмне забезпечення та перепідготовку викладацького складу. Проте, як свідчать дослідження, ці витрати виправдовуються високим рівнем підготовки випускників, які здатні працювати з хмарними обліковими системами та штучним інтелектом (Avelar et al., 2025).

Незважаючи на переваги, використання гейміфікації та симуляцій має й певні виклики. По-перше, це висока вартість та технічні вимоги – розробка або придбання якісних симуляційних платформ потребує значних інвестицій. По-друге, виникає потреба у підготовці викладачів - викладачі повинні змінити роль з «лектора» на «фасилітатора» (наставника), який По-третє, виникає ризик надмірної ігровізації – формалізація навчальної активності, коли студент фокусується лише на отриманні балів, а не на розумінні суті обліку. По-четверте, необхідність балансу - гейміфікація повинна доповнювати, а не замінювати фундаментальні теоретичні знання.

Гейміфікація та симуляційне навчання є невід'ємними компонентами сучасної цифрової підготовки бухгалтерів. Вони bridging the theory-practice gap – bridging the theory-practice gap – забезпечують високу мотивацію, формують критичні професійні навички та готують майбутніх фахівців до роботи в умовах цифровізації. Поєднання ігрових механік та реалістичних бізнес-симуляцій дозволяє готувати фахівців, здатних приймати ефективні управлінські рішення, а не лише реєструвати фінансові операції.

Список посилань

- Almuntsr, A., Al-Dhubaibi, A. S., & Al-Ansi, A. A. (2024). Gamification in accounting education: Enhancing engagement and learning outcomes. *Journal of Financial Reporting and Accounting*. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARBSS/v14-i2/20887>
- Avelar, E. A., Durso, S. de O., & Ferreira, C. de O. (2025). Gamification in accounting education using artificial intelligence algorithms. *Revista de Educação e Pesquisa em Contabilidade (REPeC)*, 19. <https://doi.org/10.17524/repec.v19.e3733>
- Jaffar, R., Mohd Zain, F. A., Mustafa, N. H., & Jusop, M. (2025). Simulation-based learning in accounting education: Bridging the theory–practice gap for SDG-aligned professional readiness. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 26(1), 1–20. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-08-2025-0880>
- Knowledge Matters. (2024). *Virtual Business – Accounting: High school and college accounting simulation*. <https://www.knowledgematters.com/high-school/accounting/>
- Mohd Khalil, A., Lee, K. L., Kamaruzzaman, Z. A., & Ong, C. A. (2024). Effectiveness of simulation-based learning in Malaysian higher education: A case study of MonsoonSIM. *Asian Education and Development Studies*, 13(1), 64–77. <https://doi.org/10.1108/AEDS-09-2023-0125>
- MonsoonSIM. (2023). *Why teach accounting curriculum with simulation and gamification*. <https://lnk.ua/UdNTLyOxv>
- Nestorenko, O., Peliova, J., & Nestorenko, T. (2017). Economic and mathematical models of inventory management with deficit and with proportional to waiting time the penal sanctions. In *Knowledge and skills for sustainable development: The role of Economics, Business, Management and Related Disciplines* (pp. 351–359). EDAMBA 2017, University of Economics in Bratislava. <https://lnk.ua/7NvZgAgSw>